

اعتصاب کامیونداران و وظایف مردم در حمایت و شیوهی دفاع از خواسته های آنها

اعتصاب صنفی کامیونداران در ایران در اعتراض به وضعیت معیشتی و اقتصادی_اجتماعی که اولین گزارش‌های آن در اواخر اردیبهشت ماه اعلام شد و از اول خرداد 1404 شروع شد، همچنان ادامه دارد. با گذشت نُه روز از آغاز رسمی اعتصاب آنها، مسئولان هنوز واکنش روشنی و مثبتی جز موضوع نادیده گرفتن هزینه سوخت سه نرخی برای دارندگان بارنامه الکترونیکی نشان نداده اند و در عوض تعدادی از رانندگان را بازداشت کرده اند.

انگیزه‌ی اعتصاب:

با مرگ چند راننده و آسیب دیدن کامیون‌ها در انفجارهای اسکله رجایی بندرعباس، در کنار گزارش‌هایی درباره ورود رانندگان ناوگان افغانستانی از مرز دوغارون و همین‌طور افزایش حق بیمه، باعث شکل‌گیری اعتصاب‌ها و اعتراضاتی در نقاط مختلف شده بود.

با بالاگرفتن این اعتراض‌های پراکنده، تشکلی به نام «اتحادیه تشکل‌های کامیونداران و رانندگان سراسر ایران» روز ۲۴ اردیبهشت در بیانیه‌ای اعلام کرد که رانندگان از روز اول خرداد به مدت یک هفته اعتصاب می‌کنند.

در همین حال گزارش رسانه‌ها از مصوبه دولت برای سه نرخی شدن سهمیه گازوئیل به منظور هدفمندی یارانه‌ها و مقابله با قاچاق، باعث نگرانی بیشتر رانندگان شد.

کامیونداران و رانندگان کامیون ایران در سال‌های اخیر با مجموعه‌ای از مشکلات اقتصادی و صنفی مواجه بوده‌اند. از جمله مهمترین چالش‌های مطرح‌شده توسط این صنف می‌توان به افزایش هزینه‌های نگهداری وسایل نقلیه، هزینه بالا تعمیرات، پایین بودن نرخ کرایه حمل‌ونقل، کاهش سهمیه سوخت، گرانی لاستیک و نبود امنیت کافی اشاره کرد. در اعتصاب ۱۴۰۴ فعالان این صنف صریح‌تر از گذشته نقدها و اعتراضات خود را بیان کردند. دولت برابر شیوه همیشگی رویکرد سرکوبگرانه داشته است و تا تاریخ ۹ خرداد ۱۴۰۴ حداقل ۲۰ نفر در ارتباط با این اعتصاب‌ها در شهرهای مختلف بازداشت شدند.

دلایل اعتراض

رانندگان و کامیونداران علیه فشار اقتصادی مضاعف که به دلیل سوءمدیریت اقتصادی نظام جمهوری اسلامی بر آنها وارد می‌شود، اعتراض داشتند. سیاست‌گذاری اقتصادی رژیم جمهوری اسلامی منجر به افزایش هزینه‌های اقشار مختلف جامعه از جمله رانندگان کامیون شده است. قیمت بیمه‌ها به ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان در ماه رسیده، همچنین هزینه‌های تعمیرات، قطعات یدکی و عوارض جاده‌ای به اندازه غیرقابل تحملی افزایش یافته است. علاوه بر این، قوانین جدید جمهوری اسلامی باعث کاهش یارانه سوخت شده است؛ پیش‌تر یارانه حدود ۳۰۰۰ لیتر بود، اما در تاریخ آغاز اعتصاب به تنها ۵۰۰ لیتر کاهش یافت. رانندگان کامیون با چالش‌های متعددی روبرو

هستند که آن را ناشی از سوء مدیریت رژیم جمهوری اسلامی است. مانند ناامنی‌های گسترده به دلیل سرقت‌ها، مشکلات در دریافت ویزا و مجوزهای کاری بین‌المللی به دلیل وجود تحریم‌ها علیه ایران، وضعیت نامناسب زیرساخت‌های جاده‌ای به دلیل بی‌توجهی مسئولان و موارد مشابه دیگر.

اعتصابات و اعتراضات

در سال‌های اخیر، رانندگان کامیون و کامیون‌داران بارها در سراسر ایران دست به اعتراض و اعتصاب زده‌اند.

از سال 1397 بعد کامیون دارها تصمیم گرفتند در اعتراض به فشار اقتصادی روزافزون ناشی از سوء مدیریت دولتی، دست به اعتصاب بزنند. مستنداتی وجود دارد که نشان می‌دهد رانندگان کامیون‌ها با توقف همزمان تعداد زیادی کامیون، جاده‌ها را مسدود کرده‌اند و همچنین اعتصاب‌هایی که منجر به تعطیلی پایانه باربری شده است.

اما این دور اعتصابات بیش از هر چیز تحت تاثیر انفجار در بندر عباس و قربانی شدن تعدادی از رانندگانی که در محل ترخیص کالا بودند و همچنین با سوختن کامیون‌ها (تنها سرمایه و ابزار کار و معیشت رانندگان) کلید خورد. اعلام اعتصاب و پذیرش آن چنان بود که در سومین روز از اعتصاب سراسری کامیون‌داران در شماری از شهرهای ایران، مانند تصاویری از میدان تره‌بار کازرون منتشر شد که بر اساس آن، شماری از رانندگان نیسان‌های آبی نیز از تحویل بار خودداری کرده و به جمع معترضان پیوستند. بر اساس اعلامیه "اتحادیه تشکلهای کامیون‌داران و رانندگان"، آنها ضمن اعلام همبستگی خود را در بیشتر موارد با کامیون‌داران به دلیل درد مشترک و منافع مشترک می‌دانند.

روزشمار اعتراضات اخیر: ده روز مبارزه با گستره و مشارکت 152 شهر در اعتصاب

در تاریخ ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۴ اتحادیه تشکلهای کامیون‌داران و رانندگان سراسر ایران فراخوان اعتصاب سراسری از تاریخ اول خرداد ماه در سراسر ایران صادر کردند. بخشی از متن فراخوان اتحادیه به شرح زیر است: «سال‌هاست با صوری، چرخ‌های اقتصاد کشور را به دوش کشیده‌ایم، اما در مقابل، جز بی‌توجهی، تحقیر، گرانی، و وعده‌های توخالی چیزی نصیب‌مان نشده است. سوخت نیست، اما انتظار حرکت هست. قطعه نیست، اما باید با پذیرش بازی با جان‌مان در جاده‌ها حرکت کنیم. هزینه گزاف بیمه را می‌گیرند ولی خدماتی در کار نیست. کرایه بار هست، اما یا پرداخت نمی‌شود یا با تأخیر و بی‌عدالتی باید آن را وصول کنیم. شرکت‌ها و واسطه‌ها خون ما را می‌مکند و کسی پاسخگو نیست.»

در روز نخست اعتصاب سراسری کامیون‌داران، پنجشنبه ۱ خرداد ۱۴۰۴، گزارش‌ها از آغاز اعتصاب در شهرهای متعددی چون کرمانشاه، اراک، بندرعباس، عباس‌آباد (دره‌شهر)، تبریز، سیرجان، شیراز، لرستان، بافت، زرنده، مریوان، تهران، مشهد، زاخو، اسلام‌آباد غرب و ایلام حکایت داشت. کامیون‌داران در این شهرها با پارک کردن خودروهای خود در پایانه‌ها یا کنار جاده‌ها از حمل بار خودداری کردند. اعتصاب در اعتراض به سه‌نرخ شدن گازوئیل، افزایش حق بیمه، هزینه‌های بالا و بی‌پاسخ‌ماندن مطالبات صنفی آغاز شد.

در روز دوم اعتصاب، جمعه ۲ خرداد ۱۴۰۴، دامنه اعتصاب کامیون‌داران گسترش یافت و از تداوم آن در ده‌ها شهر گزارش شد. شهرهایی چون اسلام‌آباد غرب، بندرعباس، گلپایگان، فسا، اسدآباد، همدان، اصفهان، کازرون، نجف‌آباد، تیران، دیواندره، دره‌شهر، ایذه، کرمانشاه، سیرجان، گل‌گهر، زنجان، زرنده، شمس‌آباد، سنندج، تبریز، یزدانشهر، قزوین، کرمان، اراک، بافت، کاشمر، لطف‌آباد، فولادشهر، شهرکرد، سمیرم، عسلویه، ماهشهر، فیض‌آباد مه‌ولایت و مریوان از جمله مناطقی بودند که رانندگان با توقف فعالیت خود، به اعتصاب سراسری پیوستند یا آن را ادامه دادند.

در سومین روز اعتصاب، شنبه ۳ خرداد ۱۴۰۴، اعتراض رانندگان کامیون در سطح گسترده‌ای ادامه یافت و گزارش‌ها از تداوم یا پیوستن رانندگان در بیش از ۴۰ شهر حکایت داشت. از جمله شهرهای دزفول، قره‌بلاغ فارس، زرنند، ازنا، عسلویه، رومشکان، کازرون، سبزواری، بروجرد، نیشابور، شباب، یزد، کرمانشاه، مهریز، ساوه، اراک، بندرعباس، مشهد، فسا، گهرو، شلمزار، خرم‌آباد، لاهیجان، شمس‌آباد، کنگاور، کرمان، قزاقچی، اسلام‌آباد غرب، بنه‌کلاغی (نی‌ریز)، میان‌شهر، دره‌شهر، صالح‌آباد همدان، بهاباد، سمنان، اردبیل، رفسنجان، شهرضا، سنندج، اصفهان، تهران، تبریز، بیرجند، داراب، بم و فیروزکوه شاهد ادامه این اعتصاب سراسری بودند.

در جریان اعتصاب سراسری رانندگان کامیون که در بیش از ۴۰ شهر ایران جریان دارد، نیروهای انتظامی در روز چهارم اعتراضات به تجمع‌کنندگان حمله کرده و تعدادی از آنان را بازداشت کردند.

اعتصاب رانندگان کامیون و خودروهای باری در اعتراض به مشکلات صنفی و اقتصادی برای پنجمین روز پیاپی در ده‌ها شهر ایران ادامه یافت. شهرهایی چون سنندج، کرمانشاه، قزوین، اردبیل، سبزواری و اصفهان از جمله مراکز متاثر از گسترش این اعتصابات اند.

در ششمین روز اعتصاب سراسری کامیون‌داران و رانندگان، گزارش‌ها از پیوستن رانندگان در ۱۲۵ شهر ایران حکایت دارد. این اعتصاب در واکنش به افزایش حق بیمه و سه‌نرخ شدن گازوئیل، از اول خرداد با فراخوان قبلی آغاز شده و قرار است یک هفته ادامه یابد. در همین روز، دادستان اردبیل از بازداشت فردی به‌اتهام تهدید یک راننده در حال حمل بار خبر داد.

در هفتمین روز اعتصاب سراسری، چهارشنبه ۷ خرداد ۱۴۰۴، اعتراض کامیون‌داران در بیش از ۱۳۰ شهر ایران ادامه یافت. با وجود تهدیدها، بازداشت‌ها و برخوردهای امنیتی، اعتصاب گسترده‌تر شد و صنوفی چون رانندگان نیشان نیز اعلام حمایت کردند.

"اتحادیه تشکل‌های کامیون‌داران" در بیانیه‌ای این حرکت را «حماسه» خواند و تأکید کرد که رانندگان در برابر فشارهای معیشتی و سرکوب ایستاده‌اند. این اتحادیه همچنین واکنش مقام‌های رسمی را تأییدی بر حقانیت مطالبات رانندگان دانست و اعلام کرد اعتصاب تا تحقق رسمی و کتبی خواسته‌ها ادامه خواهد یافت.

در هشتمین روز اعتصاب سراسری کامیون‌داران، صدها تشکل صنفی و دانشجویی از جمله اتحادیه کامیون‌داران، انجمن صنفی معلمان فارس، انجمن صنفی معلمان اسلام‌آباد غرب و ۱۸۹ تشکل و فعالان جنبش «زن، زندگی، آزادی» از این حرکت حمایت کرده و آن را بخشی از یک مبارزه سراسری برای احقاق حقوق اقتصادی و سیاسی دانستند. مسیرهای مختلف در شهرهایی چون اهواز، تهران، قزوین، مشهد و نائین شاهد کاهش تردد خودروهای سنگین بودند.

با وجود فشارهای امنیتی و بازداشت‌ها از بین رانندگان، اعتصاب سراسری کامیون‌داران و رانندگان خودروهای سنگین ایران روز جمعه ۹ خرداد ۱۴۰۴ برای نهمین روز متوالی در ۱۴۱ شهر ادامه یافت و در روز دهم خرداد به دهمین روز و مشارکت ۱۵۲ شهر در اعتصاب گسترش یافت.

خواسته‌های کامیون‌داران اعتصابی:

1. رانندگان کامیون از اول خرداد ۱۴۰۴ در اعتراض به شرایط سخت کاری و بی‌توجهی مسئولان، دست به اعتصاب زده‌اند. خواسته‌های اصلی آن‌ها شامل موارد زیر است:
2. اعتراض به سه‌نرخ شدن گازوئیل، و بی‌پاسخ‌ماندن مطالبات زیر:
شفاف‌سازی حق بیمه: افزایش بیش از ۲۲۰ درصدی حق بیمه بدون بهبود خدمات درمانی و عدم پذیرش دفترچه‌های بیمه در مراکز درمانی.

3. انجام تعهدات دولت: پرداخت سهم بیمه‌ی رانندگان خودمالک توسط دولت و افزایش سهم کمیسیون باربری‌ها از ۱۳ درصد به ۴۵ درصد بدون تغییر در کرایه‌ها.
4. رفع فساد و تبعیض و برخورد با اخذ مبالغ غیرقانونی بدون ارائه خدمات مانند دریافت هزینه‌های غیرقانونی برای مدارک و تخصیص ناعادلانه بار.
5. پرداخت به هنگام کرایه و برطرف کردن تاخیر در پرداخت کرایه‌ها که مشکلات مالی برای کامیونداران ایجاد کرده است.
6. رفع مشکلات ناشی از عدم واریز مبالغ کسر شده بابت بیمه از رانندگان به حساب بیمه‌ها.
7. اصلاح وضعیت جاده‌ها: نایمینی جاده‌ها و کمبود امکانات خدماتی بین‌راهی.
8. برقراری امکانات برای رفع فرسودگی ناوگان بالا بودن سن کامیون‌ها و هزینه‌های سنگین نگهداری.
9. کیفیت سوخت: مشکلات مربوط به سوخت بی‌کیفیت و کمبود آن.
10. عدم امنیت در مرزها: تهدیدات جدی برای رانندگان بین‌المللی.
11. قیمت بالای لوازم یدکی: هزینه‌های سنگین و کیفیت پایین لوازم یدکی و لاستیک‌ها.

این‌ها موضوعاتی است که موجب ایجاد فشار اقتصادی و اجتماعی بر رانندگان شده و آن‌ها خواستار رسیدگی فوری به مطالبات خود هستند. در اعتصابات 10 روزه کامیون‌داران و رانندگان کامیون، آنچه از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، همبستگی صنفی و همکاری دو جانبه بین معترضان است. اگر چه ترکیب اعتصابیون از راننده تا بنگاه داران و صاحبان خودرو و خواسته‌های آنها در مواردی متفاوت است اما در برابر دولت و نهاد ها و ارگانهای دولتی از موضوع سوخت تا تسویه بارنامه، مشترکاتی وجود دارد که با راه حل‌های منطقی و همکاری های دوجانبه و همدلی عمیق تا کسب امتیازات، این همبستگی ها باید به شدت از هردو سو مراقب شده و پایدار بماند.

گروه‌هایی از مخالفان رژیم از میان مردم به ویژه مخالفین وضع موجود می‌کوشند این تفاوت‌ها را نادیده گیرند و با تبلیغات خود چنین وانمود کنند که این مبارزات صنفی عمیقاً طبقاتی است و با انگاره‌های "تمام کارگری" دیدن و نشان دادن آن، بیان این تفاوت‌ها را نادرست و برای کاهش مبارزات صنفی-طبقاتی به مبارزه صنفی و جلوگیری از هدف "براندازانه"ی اعتصابیون معرفی کنند. چنین رویکردی نه تنها کمکی به اعتصابیون نمی‌کند بلکه آنها را قربانی مقاصد جریان‌های خاصی از اپوزیسیون راست‌گرای جمهوری اسلامی خواهد کرد که از هر حرکت اعتراضی به سود مقاصد فاشیستی خود بهره‌برداری می‌کنند. این دسته از کژاندیشان حتی در دهه هشتاد و برآمد جنبش سندیکایی و اعتراضات و اعتصاب سندیکای کارگران سندیکای واحد اتوبوسرانی این سندیکا را در موضع حزب سیاسی قرار می‌دادند و انتظار سرنگونی رژیم استبدادی را از مبارزات صنفی طبقاتی کارگران سندیکایی شرکت واحد تهران و حومه داشتند. کامیون‌داران و رانندگان خوب می‌دانند که برای تحقق خواسته‌های عدالت‌خواهانه‌ی خود باید از هرگونه احساسات مصون بمانند و برای رسیدن به اهداف و تثبیت حقوق خود از تاکتیک‌های هوشمندانه و شجاعانه استفاده کنند و اجازه بهره‌برداری‌های امنیتی را به نظام سرکوب ندهند و همراه با پشتیبانی از فرد فرد اعتصابیون تا رسیدن به خواسته‌های تعیین شده ایستادگی کنند.

این درست است که گستره‌ی اعتصابات وسیع و پدیده است اما این واقعیت که خواست و مطالبات کامیونداران کاملاً ابعاد معینی دارد، انکار ناشدنی است و قابل تعبیر و تفسیر به خواسته‌هایی فراتر از آن نیست.

وظیفه عاجل جامعه به ویژه بخش‌های متشکل کارگران و زحمتکشان حمایت بیدریغ از مبارزات کامیون‌داران و بردن شعار آزادی اعتصابیون دستگیر شده در سراسر ایران است. همراهی با اعتصابیون نباید منوط به افزایش بار و وظایف اجتماعی بیشتر از آنچه کامیون‌داران و رانندگان کامیون در توان دارند باشد. ایجاد انتظار از حاشیه و بردن شعار آن به متن مبارزه‌ای که اهداف

قابل توجه و دست یافتنی دارد؛ به آرمان های عمومی فراتر از توانایی بخشی از جامعه، بی تردید پیش از هر چیز به زیان این زحمتکشان است.

دولت و نهاد های امنیتی _قضایی طبعا تمایل به شیوهی همیشگی و عادت مالوف سرکوب و اعمال خشونت را به راحتی به کنار نمی گذارند. تنها عاملی که پرهیز حکومت از دست زدن به اقدامات سرکوبگرانه است؛ تقویت همبستگی اعتصابیون، کمک و همیاری بیدریغ مردم به این زحمتکشان تا نیل به حصول نتیجه و ایجاد ضمانت های لازم در پرهیز از آزار کامیون داران و رانندگان است. این فصلی است که هرگونه همبستگی ملی می تواند به اراده ای برای دفاع از حق و عدالت و دفاع از آزادی های فردی و اجتماعی فراروید.

راهکار سوسیالیستی
<https://www.s-rahkar.org>
info@s-rahkar.org